

Månadsbrev till den Ekumeniska komuniteten i Bjärka-Säby

Bjärka-Säby den 29 maj 2009

Kära systrar och bröder!

*Kom, Guds egen andedräkt,
kom, du rena, varma fläkt
av Guds rikes ljuvlighet.*

I gemenskap med den världsvida kyrkan firar vi under kommande helg pingstens stora och heliga högtid. Böneorden av Symeon den Nye Teologen på 900-talet, som får inleda detta brev, sjungs då i gudstjänster över hela världen. Påsktidens sju glädjefyllda veckor – med sin död har Kristus nedtrampat döden! – mynnar nu ut i den fest som judarna kallar *Shavuot*, senvårens skördefest i Israel. Den skulle enligt Mose lag firas femtio dagar efter påsk. Därifrån kommer ordet pingst, av grekiskans *pentecoté*, som betyder den femtionde.

Alla de stora festerna i Israel var profetiska och pekade fram mot fullheten av den andliga hemlighet som dolde sig i dem. Pingsten firades till minnet av lagens mottagande på Sinai: Guds finger skrev på tavlor av sten. På pingstdagen i Jerusalem skriver återigen Guds finger – den Helige Ande! – men nu på tavlor av kött. ”Det som lagen inte kunde göra, det gjorde Gud”, konstaterar Paulus. Lagen är visserligen en god och pålitlig vägvisare till livet; likväl blir den oss till dom. Den påminner om vad som är bäst och barmhärtigast för människan och skapelsen, men den påminner mig också om min oförmåga att handla i överensstämmelse med vad jag vet är rätt, gott och sant. Lagen kan inte förvandla hjärtat, det förmår bara Guds Ande göra.

Därför är pingsten början till vår förvandling. Allt det Kristus gjort för oss blir vi nu delaktiga av. ”Pingsten fullbordar påskan”, säger fäderna. Den är gudomliggörelsens högtid, helighetens fest och förutsättning. Orden i Basileiosliturgin, när inbjudan når oss att ta emot Kristi kropp och blod – ”Kom och ta del av gudomlig natur” – förutsätter *epiklesen*. Detta är liturgins speciella term för den ivriga och förväntansfulla bönen om Andens nedstigande över våra liv och över det bord på vilket vi dukat fram bröd och vin.

Den tid under året vi nu genomlevt, pingstnovenans nio dagar mellan Kristi himmelfärd och pingst, är på ett särskilt sätt *epiklesens* tid under kyrkoåret. Här manas vi att i bön bereda våra hjärtan för Andens ankomst. Genom att leva oss in i denna tid, påminns vi om att hela det kristna livet är en pågående *epikles*, en daglig åkallan och bön om Anden. Ja, varje dag kan och behöver bli en pingstdag för den kristne. Utan pingstens andedop blir allt det vi tror och bekänner livlöst och andefattigt. Påskan, liksom resten av det heliga året, blir historia att minnas, inte en verklighet att förvandlas av. Men vår tro är inte ett minne – den är ett möte! Och det är genom Andens kraft som åminnelsen, det levande minnet av frälsningens, blir en verklighet som utspelar sig i våra liv i dag.

*

I vår kommunitet är pingsten en speciell högtid av flera skäl. Den påminner oss om en viktig del av vårt arv: de karismatiska gåvorna. Ivern att söka de andliga gåvorna får aldrig slockna i vår gemenskap. Det gäller främst profetians gåva, som vi uppmanas av Paulus att söka framför de andra gåvorna. Den får inte bara sitt uttryck i gudstjänsten, utan överallt där människor möts. Men jag slås ofta av med vilken klarhet och omsorg Anden talar när vi under våra onsdagkvällar, i den eukaristiska liturgin i Övre salen, alltid ger utrymme för den stillhet i vilken vi uppmanar varandra att lyssna till Andens röst i våra hjärtan, och med frimodighet dela vad vi förnimmer. Här har vi funnit en plats där det karismatiska uttrycket får en naturlig plats i liturgin, på ett sätt som hjälper oss till ett nyktert lyssnande. Nyligen vittnade en gäst om hur ett profetiskt ord berörde henne djupt i den situation hon befann sig, till tröst, vägledning och befrielse.

Pingsten är dessutom en viktig fest i vår gemenskap som ett av de tre tillfällen under året då vi har löftesavläggelse i den Ekumeniska kommuniteten i Bjärka-Säby. I pingstdagen festgudstjänst inträder fem personer i kommuniteten genom att avlägga sitt högtidliga löfte. Dessa är Simon Christoffer Furhmann, Tore Krogstad, Max Wahlund, Ellinor Brengesjö och Linus Brengesjö. Vi är också en stor grupp som förnyar vårt löfte.

Tillsammans med julnattens och påsknattens gudstjänster är Pingstdagsmorgonens gudstjänst årets höjdpunkt. När vi på söndag firar Pingst är det tillsammans med våra båda visitatorer, biskop Biörn och fader Sten-Gunnar, som nu har följt oss på vår vandring under ett år. Låt mig få säga att visitatorernas närvaro, deras omsorg och engagemang för vår gemenskap, har varit en ovärderlig gåva under det gångna året. Deras stöd och uppmuntran är avgörande för oss när vi tar nya steg in i framtiden.

Ibland får jag frågan: ”Vad är visitorerna uppgift?” I den kristna traditionen har kommuniteter och kloster alltid varit ett uttryck för kyrkans ”fria karisma”. De har inte bildat nya kyrkor, likväl har de bevarat en självständighet gentemot kyrkliga institutioner. Genom en förpliktande gemenskap med biskopar och andra kyrkliga ledare, som regelbundet besöker kommuniteten, har de uttryckt sin önskan att vara en del av kyrkan. Visitorernas roll är pastoral och rådgivande. Varje kommunitet behöver ”granskning” utifrån, råd och korrektiv som ger hjälp till en frisk utveckling. Därför är vi särskilt glada över det sätt på vilket våra visitorer inte bara avlägger ”artighetsvisiter”, utan engagerar sig i vårt liv och vår utveckling.

*

Under den kommande månaden, vid tiden för midsommar, väntar uppbrott från Bjärka-Säby för några av dem som tillhört fraterniteten under det senaste året, liksom för flera av våra vänner inom husfolket. Andreas från Oslo återvänder till sina studier i teologi och filosofi vid Menighetsfakultetet efter ett år i fraterniteten. Andreas har genom sitt lugn och sin skarpa blick bidragit med eftertänksamhet och iakttagelser av ett slag som inte låter sig förvärvas utan disciplinerade studier och bön i en nära förening. Jag kommer personligen att sakna honom mycket. Vi gläder oss dock över att Johanna, som tillhört fraterniteten i två år, blir kvar på Nya Slottet och nu övergår till husfolket. Detsamma gäller Sophie, som efter ett år lämnar fraterniteten, men blir kvar i husfolket för att också kunna ägna sig åt studier på halvtid.

Det är nu fyra personer i gemenskapen som efter tre år – den längsta tid som är möjlig att vistas på Nya slottet som volontär – bryter upp från en tillvaro på Nya Slottet. Desto mer gläder vi oss över att samtliga fyra, såväl Ingrid och Lena, som Samuel och Martin blir kvar i vår gemenskap. Ingrid inleder halvtidsstudier på Liljeholmens diakonutbildning, och kommer att ha sitt boende i Apellunden bakom Slottsannexet.

För Lena, Martin och Samuel väntar en spännande tid. De flyttar under sommaren till Landamäre, en gård drygt två kilometer från Nya Slottet, för att där dela ett gemensamt hushåll. Under våren fick vi ett oväntad erbjudande att hyra Landamäre, som tillhör en av familjerna Ekman. På Landamäre finns goda möjligheter att också ta emot gäster. Därmed ges ett komplement till boendet på Nya Slottet, för den som söker en retreatliknande vistelse hos oss, i synnerhet om man önskar stanna en längre tid eller vill ha ett större mått av avskildhet. I den bifogade filen finns mer information om Landamäre och möjligheten att bo

där som gäst. Som komunitet vill vi ge vårt stöd till Lena, Martin och Samuel när de nu flyttar ut från Nya Slottet, men samtidigt blir kvar i vår närhet. Ett viktigt böneämne är att möjligheter till arbete och därmed försörjning öppnar sig för dem.

*

Bifogat finns som vanligt bibelläsningensplanen för den kommande månaden. Denna delar vi med bröderna och systrarna i Bose, i vars gemenskap den växt fram. En delvis ny erfarenhet för oss blir att få del av den gammaltestamentliga läsningen från Syraks bok, som ingår i det tillägg till Gamla testamentet som finns med i Bibel 2000. För några kan det kännas ovanligt att gensvara med ”Så lyder Herrens ord”, på texter som ingår i detta tillägg eftersom det tidigare inte varit en del av den protestantiska Bibeln. Man bör dock komma ihåg att dessa skrifter utgjorde en självklar del av de kristnas bibel under de första århundradena, det vill säga i den grekiska översättning av Gamla Testamentet som kallas *Septuaginta*. Det var ur denna apostlarna läste, och när Paulus citerar Gamla Testamentet är det i stort sett alltid från *Septuaginta*.

Två stora festdagar väntar oss under juni månad: Johannes Döparens födelse, som alltid infaller sex månader innan Jesu födelse, och apostlarnas Petrus och Paulus dag, den 29 juni. Egentligt datum för Johannes Döparens födelse är den 24 juni. Ni som följer vår kalender kan konstatera att vi i år firar denna dag på den söndag som infaller omedelbart före den 24 juni, för att i söndagens mässa få möjlighet att fira denna fest. I bibelläsningensplanen finns dock även den 24 juni markerad med texter som knyter an till Johannes födelse.

Av årets alla apostladagar är ingen viktigare än den 29 juni, till minne av de två apostlafurstarna. Det gångna året har vi fått en ikon, målad av vår vän, ikonmålaren Ossama i Damaskus, som föreställer Petrus och Paulus. De två bär upp kyrkan mellan sig. Här finns en djup och viktig symbolik som handlar om kyrkans enhet. Den roll Petrus får av Jesus, ger oss arketyper för det institutionella ledarskapet i kyrkan, det som kom att utövas av biskoparna och deras medhjälpare, presbyteriet. Paulus roll är på motsvarande sätt en urbild för det karismatiska ledarskapet i kyrkan. Han är beviset på att nåden ibland kan ”kringgå” ordningen. Paulus blev kallad till apostel vid sidan om de tolv, utan att motsvara de krav som enligt Petrus tal i Apostlagärningarnas första kapitel måste uppfyllas av den som skulle räknas bland apostlarna. Det institutionella och det karismatiska behövs i lika hög grad i kyrkan, ordningen och friheten förutsätter varandra. Och i sällsynt lyckliga ögonblick i kyrkans historia händer att de sammanfaller. När biskoparna också är profeter framträder kyrkan med

en särskild klarhet som Kristi kropp i världen, något som i hög grad kan sägas om just Petrus. Låt mig få återkomma något till detta i nästa månadsbrev, när vi har firat de två apostlafurstarna.

*

Låt mig till sist få påminna om vårt sommarmöte som infaller den 19-24 juni. Det är första gången vi inbjuder till ett möte av detta slag, en vecka för alla åldrar där vi inte minst önskar möjliggöra för barnen att delta. För barnen kommer att hållas särskilda samlingar omkring ”barnens Frälsarkrans”.

Möjlighet finns fortfarande att anmäla sig för boende på Nya slottet under mötet. Men samtliga gudstjänster och seminarier är offentliga, och alla är inbjudna att delta vid enstaka tillfällen även om man inte kan vara här hela veckan. Varje morgon hålls ett bibelstudium, och på kvällarna en gudstjänst där Eleonore Gustafsson och Jonas Eveborn predikar, två mycket uppskattade unga förkunnare som båda levt kommunitetsliv här i Bjärka-Säby. Kvällsgudstjänsten har en friare form med lovsång, predikan och förbön, och vi avslutar varje sommarkväll med en vigilia i kapellet kl 22.30. Bifogat finns programmet för sommarmötet.

Så vill jag önska er alla en välsignad Pingst och pingsttid; låt oss tillsammans göra orden ur den helige Symeons bön till vårt hjärtas sång:

*Kom med enhet, kom med frid,
gör vår tid till hoppets tid,
andas i vår längtans bön.*

Er i Kristus djupt förbundne,

Peter